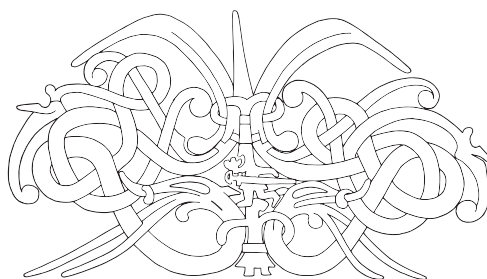

ПРЕДИ НАЧАЛОТО И СЛЕД ТОВА

I

Преди началото нямало нищо – нито земя, нито небеса, нито звезди, нито небе, а съществувал само мъгливият свят – неясен и безформен, и огненият свят, който винаги бил в пламъци.

На север бил Нифлхейм, светът на мрака. Тук през мъглата минавали единадесет отровни реки, като всички извирали от един и същ извор в средата – бурния Хвергелмир. В Нифлхейм било леденостудено, плътна и тежка мъгла била надвиснала над всичко и обвивала всичко. Тази гъста и студена мъгла скривала и небето, и земята.

На юг се намирал Муспел. Муспел бил огънят. Всичко там светело и пламтяло. В Нифлхейм царял мрак, а в Муспел – светлина. Нифлхейм бил замръзнал свят, а Муспел – разтопена лава. Земята била обхваната от буйни пламъци, каквито горят в огъня на ковачниците, и нямало нито твърда земя, нито небе. Нищо освен искри и горещи вълни, разтопени скали и алена жар.

В Муспел, на края на пламъците, където мъглата изгаря в светлина и където свършва земята, стоял Суртур, който съществувал преди боговете. Той стои там и сега. Държи горящ меч и за него и врящата лава, и ледената мъгла са еднакви.

Казват, че по времето на Рагнарьок, което е краят на света, Суртур ще напусне поста си. Той ще тръгне от Муспел с пламтящия си меч и ще залее света с огън, а боговете ще паднат пред него един по един.

II

Между Муспел и Нифлхейм имало пустош, едно празно пространство без никаква форма, в което нямало нищо. Реките на мъгливия свят потекли в празнотата, наречена Гинунгагап, „раззинатата паст“. След много, много време тези отровни реки на мястото между огъня и мъглата бавно се превърнали в огромни ледници. Ледът на север от пустошта бил покрит със замръзнали мъгли и парченца лед, но на юг, където ледниците стигали до огнената земя, жарта и искрите от Муспел разтопявали леда и топли ветрове от земята на пламъците правели въздуха над леда мек и приятен като пролетен ден.

Там, където ледът и огънят се срещали, ледът се стопил и във водите се появил живот – подобие на човек, по-голям от световите, по-огромен от който и да е великан, живял някога или който щял някога да живее. Това същество не било нито мъж, нито жена, а и двете едновременно.

Това бил прародителят на всички великани, който се наричал Имир.

Имир не бил единственото живо същество, родено от топящите се ледове – имало и една крава без рога, по-голяма, отколкото може да си представи човек. Тя ближела солените ледени блокове, те били храната и водата ѝ, а млякото, кое-

то излизало от четирите ѝ вимета, се леело като река. Точно това мляко хранело Имир.

Великанът пиел от млякото и растял.

Имир нарекъл кравата Аудумла.

Розовият език на кравата ближел ледените блокове и от тях се оформили хора: първия ден – само косата, втория – главата, а на третия се появил един цял човек.

Това бил Бури, прародителят на боговете.

Имир заспал и докато спял, изпод лявата му ръка се родили двама великани – мъж и жена, а от краката му се родил великан с шест глави. От тях произхождат великаните, децата на Имир.

Бури си взел жена от тези великани и на двамата се родил син, когото нарекли Бор. Бор се оженил за Бестла, дъщеря на великан, и двамата имали трима синове – Один, Вили и Ве.

Один, Вили и Ве, тримата синове на Бор, пораснали. Докато растели, виждали някъде далече пламъците на Муспел и тъмнината на Нифлхейм, но знаели, че и двете места означават смърт за тях. Братята били осъдени да останат завинаги в Гинунгагап, огромното пространство между огъня и мъглата. Сякаш се намирали в нищото.

Нямало море или пясък, нито трева, скали и пръст, нямало дървета, нито небе, нито звезди. По онова време нямало свят, нямало небеса, нито земя. Дупката била никъде – само едно празно пространство, което чака да бъде изпълнено с живот и енергия.

Било време за създаването на всичко. Ве, Вили и Один се спогледали и заговорили за това, което трябва да се направи в празното пространство на Гинунгагап. Говорили за вселената, за живота и за бъдещето.

Один, Вили и Ве убили великана Имир. Трябвало да го направят. Нямало друг начин да създадат световите. Това

било началото на всичко, смъртта, която направила целия живот възможен.

Те пронизали великана. От тялото му рухнала кръв в невообразимо голямо количество. Фонтани от солена като морето кръв бликнали така внезапно като порой, толкова могъщ и дълбок, че понесъл и удавил всички великани. (Оцелял само Бергелмир, внукът на Имир, заедно с жена си. Те се покатерили на един дървен сандък, който ги понесъл като лодка. Всички великани, които виждаме и от които се страхуваме днес, са техни потомци.)

Один и братята му направили пръстта от плътта на Имир. Костите му натрупали на планини и скали.

Скалите и камъчетата ни, пясъка и чакъла, които виждате – това са зъбите на Имир и частички от костите, които били счупени и надробени от Один, Вили и Ве в битката им с Имир.

Моретата, които заобикалят световете, били кръвта и потта на Имир.

Вдигнете поглед към небето – гледате вътрешността на черепа на Имир. Звездите, които виждате през нощта, планетите, всички комети и падащите звезди – това са искрите, полетели от огньовете на Муспел. А облаците, които виждате през деня? Те някога били мозъкът на Имир и кой знае с какви мисли са заети дори и сега?

III

Светът е плосък кръг и морето го заобикаля отстрани. Великаните живеят по края на света, както и в най-дълбоките морета.

За да държат великаните далече, Один, Вили и Ве построили стена от миглите на Имир и я поставили около средата на света. Нарекли ограденото от стената място Мидгард, или Средната Земя.

Мидгард бил празен. Земята били прекрасни, но никой не ходел из ливадите и не ловял риба в бистрите води, никой не се скитал из скалистите планини и не се взирав в облаците.

Один, Вили и Ве знаели, че светът не е свят, докато не е населен. Те пребродили надлъж и нашир, търсейки хора, но не намерили никого. Най-после върху камъчетата на края на морето открили два изхвърлени от вълните дънера, които били донесени от прилива и запокитени на брега.

Първият дънер бил ясеново дърво. Ясенът е здраво и красиво дърво и корените му са дълбоки. Той се дълбае лесно и не се пука и чупи. От него стават добри дръжки за сечи-ва или дръжки на копия.

Вторият дънер, който намерили на брега толкова близо до първия, че почти се докосвали, бил от бряст. Брястът е грациозен, но дървесината му е достатъчно твърда, за да се правят от нея най-здравите дъски и греди. От бряст може да се направи хубава къща или голяма сграда.

Боговете взели двата дънера. Поставили ги изправени на пясъка и на височина те били колкото хората. Один ги хванал и вдъхнал живот първо на единия, после на другия. И те вече не били мъртви дънери на брега, а оживели.

Вили им дал воля, разум и амбиция. Вече можели да се движат и да желаят.

Ве издялал дънерите. Придал им формата на хора. Издълбал им уши, за да могат да чуват, очи, за да виждат, както и устни, за да могат да говорят.

Двата дънера стояли на брега – двама голи човеци. Ве изваял единия с мъжки гениталии, а другия – с женски.

Тримата братя направили дрехи за жената и мъжа, за да се покрият и да се стоплят под хладните морски пръски на този бряг на края на света.

И най-накрая братята дали на създадените от тях хора имена. Мъжа нарекли Аск или Аш заради ясеното дърво, а жената Ембла заради бряста.

Аск и Ембла били бащата и майката на всички нас – всяко човешко същество дължи живота си на своите родители и техните родители, и техните родители преди това. Ако се върнем достатъчно назад, ще видим, че предците на всекиго от нас са Аск и Ембла.

Аск и Ембла живеели в Мидгард в безопасност зад стените, които боговете направили от миглите на Имир. В Мидгард те изграждали домовете си, защитени от чудовища, великани и всички опасности, които дебнат в пустошта. В Мидгард можели спокойно да отглеждат децата си.

Затова наричат Один бащата на всички. Защото станал баща на богове и вдъхнал живот на дедите на дедите на дедите ни. Один е бащата на всички нас независимо дали сме богове, или смъртни.